

Siggehorva

Kulturhistorisk utredning
Siggehorva, Mönsterås socken,
Mönsterås kommun, Kalmar län, Småland

Fredrik Gunnarson och Magnus Johansson

KALMAR LÄNS MUSEUM
Antikvarisk rapport mars 2014

Siggehorva

Kulturhistorisk utredning

Siggehorva, Mönsterås socken, Mönsterås kommun, Kalmar län, Småland

Författare	Arkeolog Fredrik Gunnarson och bebyggelseantikvarie Magnus Johansson
Foto	Fredrik Gunnarsson/Magnus Johansson där inte annat anges
Layout	Stefan Siverud
Utgivare	Kalmar läns museum
Kartor	Publicerade i enlighet med tillstånd 507-1417-10 från Lantmäteriverket
Utförd av	Kalmar läns museum, Bebyggelseenheten och Museiarkeologi sydost
Kontaktperson	Nicholas Nilsson
Beställare	Vectura
Kontaktperson	Christer Dahlström
Övriga handlingar och digitala fotografier	Förvaras i Kalmar läns museums topografiska arkiv

Fig. 1. Karta över Kalmar län med undersökningsområdet markerat.

Innehåll

Inledning	7
Uppdragets bakgrund och genomförande.....	7
Områdesbeskrivning och karta	7
Aktuell skyddsstatus.....	7
Historik	8
Landskapsbild	13
Byggnadshistorik och beskrivningar	16
Siggehorvas byggnader.....	16
Norrhårdens byggnader	23
Inventering av fornlämningar vid Södra cell	26
Fornlämningsmiljö.....	26
Inventeringsresultat	28
Område 1	29
Område 2.....	31
Område 3.....	31
Område 4.....	31
Område 5.....	32
Område 6.....	33
Område 7.....	33
Område 8.....	35
Område 9.....	35
Område 10.....	36
Ensamliggande fornlämningar	37
Övriga lämningar	39
Kulturhistorisk värdering och antikvarisk rekommendation	40
Kulturhistorisk värdering	40
Antikvariska rekommendationer.....	40
Källförteckning	42
Litteratur	42
Kartor.....	42
Bilaga I. Digitala fotografier från den arkeologiska fältinventeringen	43

Fig. 2. Aktuellt område.

Inledning

Uppdragets bakgrund och genomförande

Kalmar läns museum har fått i uppdrag av Vectura att utföra en kulturhistorisk utredning av fastigheten Siggehorva 6:1 mfl, i Mönsterås kommun. Undersökningsområdet som gränsar till Mönsterås pappersmassebruk ska planläggas med en detaljplan som medger industriverksamhet. Under 2013 revs samtliga byggnader inom området. När ärendet behandlades vid plansamråd med Länsstyrelsen Kalmar län i november 2013 framkom enligt besked från Vectura att utredningen ska fokusera på följande på följande frågeställningar:

1. Dokumentation av området.
2. Finns det lämningar? Beskriva de lämningar som finns.
3. Dokumentation av vad som funnits på de platser där bebyggelsen är riven. Finns det något av värde kvar som man bör ta hänsyn till? Finns det strukturer som man bör bevara?

Den bebyggelsehistoriska undersökningen har bestått av kart-, litteratur- och arkivstudier samt inventering i fält. Den arkeologiska inventeringen har innefattat kartstudier och fältdokumentation av påträffade lämningar. Med utgångspunkt i ovanstående frågeställningar redovisas nedan resultaten av en bebyggelsehistorisk undersökning och en arkeologisk fältinventering. Resultatet och de antikvariska rekommendationerna ska utgöra underlag vid planläggningen av området.

Områdesbeskrivning och karta

Undersökningsområdet ligger i nordöstra delen av Mönsterås kommun. I norr gränsar området till ett stort industriområde med en pappersmassafabrik och ett sågverk. Mot väster ligger herrgården Nygård med sina underlydande torp. I sydväst ligger byn Hammarglo med omgivande jordbrukslandskap och i öster ligger byn Svartö vid Östersjön.

Aktuell skyddsstatus

En fornlämning finns sedan tidigare registrerad inom området (RAÅ 328:1, Mönsterås sn). I kulturmiljölagen (1988:950) klargörs att lämningar efter äldre tiders bruk ska vara varaktigt övergivna och tillkommit innan 1850 för att betraktas som fornlämning.

Hela området ingår i Riksintresse miljöbalcken kap 4. Kust- och skärgård.

I Mönsterås kommuns översiktsplan från 2006 anges hela det nu aktuella undersökningsområdet som ett mark- och vattenområde där industriändamål prioriteras. För Svartö som ligger närmast mot öster anger översiktsplanen att kulturvärden ska prioriteras, detsamma gäller för marken kring Nygård och Hammarglo som ligger västerut. Söder om undersökningsområdet är marken prioriterad för jord- och skogsbruk.

Området saknar idag detaljplan.

Historik

Siggehorva ligger i gränslandet mellan den nordligaste delen av den sydostsmåländska slättbygden och östra Götalands mellanbygder. Den sydostsmåländska centralbygden var befolkad redan under förhistorisk tid medan östra Götalands mellanbygder koloniserades under medeltiden. Några förhistoriska lämningar har inte hittats i undersökningsområdet vilket skulle kunna tyda på att Siggehorva koloniserades mer permanent först på medeltiden. Bynamnen Siggehorva, Nytingsmåla, Slubbehorva, Hammarglo och Svartö nämns alla i medeltida skrifter vilket visar att det då fanns etablerade gårdar där. Siggehorva omnämns första gången som Siggahwiruum år 1351 i en förteckning över adelsmannen Israel Birgerssons efterlämnade gods. I likhet med flertalet andra gårdar i Mönsterås socken ägdes Siggehorva av adeln och brukades av bönder som betalade skatt eller arrende till adelsmannen istället för till kronan, staten.

Den stora andelen frälsejord är typiskt för trakter med goda jordar eller i kustnära trakter där det fanns möjligheter till fiske. Rikedomarna gav frälset möjlighet att få in mycket skatter och arrenden. På 1540-talet hade det som från början förmodligen varit en enda gård delats och blivit två. År 1578 nämns i Ture Pederssons jordebok två helgårdar i Siggehorva med vardera åker till 8 tunnor respektive 6 tunnor säd. Ängen kunde ge 30 respektive 26 lass hö och humlegårdarna 0,5 och 1 pund. De ekar som fanns på gårdarnas marker gav ollon som räckte att föda 10 svin. Tillgången till timmer-

och vedskog bedömdes vara tillräcklig. Den större av de båda gårdarna i Siggehorva hade dessutom två hommestånd och ”fiskewelle” i Lerviksfjärd och i Maren. I jordeboken är räntan angiven för var och en av gårdarna till 6,5 örtug i vinterskatt, 3 pund smör, 1 lamm, 2 höns, 20 ägg, 3 mark hampa, 13 dagsverken, 4 lass ved och fodernöt. Räntan var i stort sett lika stor även i de angränsande gårdarna i Slubbetorp och Nytingsmåla.

För att hitta Siggehorva i lantmäteriets digitaliserade kartmaterial får vi göra ett långt hopp framåt i tiden. De första kartorna ger inget besked om vare sig markens beskaffenhet eller bebyggelsens utbredning och utseende. De har upprättats i samband med rågångsförrättningar där man har fastställt de exakta gränserna mellan de angränsande byarnas marker. År 1791 upprättades en karta över gränsen mellan frälsehemmanet Siggehorva och kronoskattehemmanet Svartö. Siggehorva ägdes vid denna tid av baron Elias Rappe på Råsnäs och representerades vid förrättningen av en av brukarna i Siggehorva, inspektorn Magnus Nilsson. År 1796 träffades man åter för att göra en gränsbestämning. Denna gång gällde det gränsen i väster mot frälsehemmanet Nytingsmåla.

År 1810 hade man tillkallat lantmätaren till Siggehorva för att genomföra en storskiftesförrättning. I samband med detta upprättades en noggrann kartering och beskrivning över byns ägor. Vid denna tid fanns det fyra gårdar i Siggehorva på vardera en fjärdedels mantal. Förutom inspektorn Magnus Nilsson, som bru-

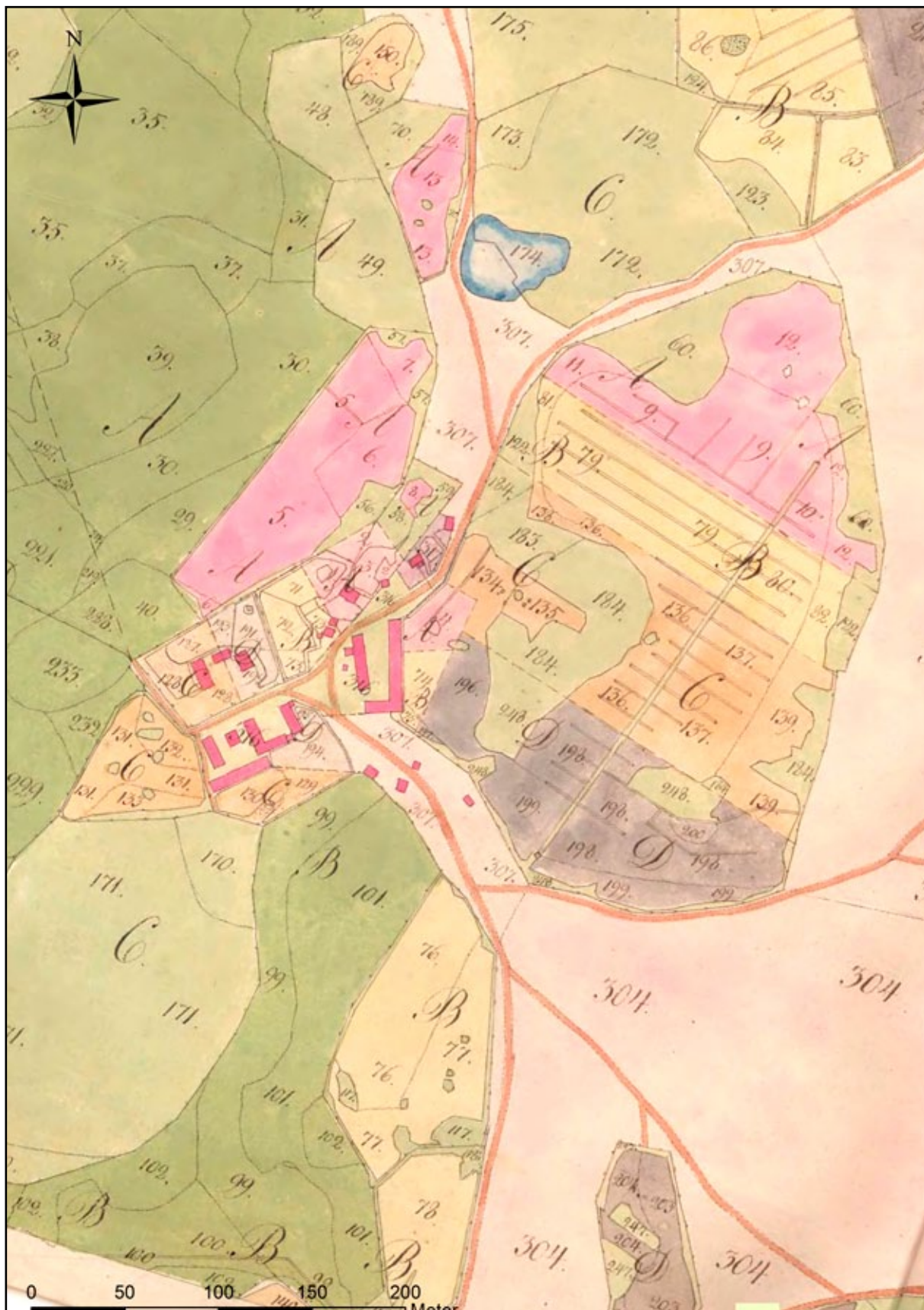

Fig. 3. Utsnitt av storskifteskartan från 1810 som visar byns byggnader och vägens sträckning.

kade en av gårdarna fanns även de tre andra brukarna med vid tillfället. Samtliga tre övriga gårdar brukades vid denna tid av kvinnor, alla först benämnda som änkor efter sin avlidne make, och därefter med sina egna namn; Sven Perssons änka Birgitta Clemensdotter, Jon Haraldssons änka Birgitta Jonsdotter och Jon Olssons änka Stina Jonsdotter.

Landskapet som återspeglas på 1810 års karta överensstämmer i stora drag med hur det fortfarande ser ut idag år 2014. Den naturliga topografin med torra, steniga moränkullar och däremellan fuktigare och bördigare mark har lett till en funktionell indelning av landskapet som varit i stort sett konstant. Betesmark, hus- tomter och vägar ligger på de torrare och mer höglänta markerna medan åker och äng ligger i de mer bördiga låglänta. Vägen som går förbi byn har samma sträckning på storskifteskartan som idag.

Vid tiden för storskiftet år 1810 låg de fyra gårdarnas byggnader samlade på en av moränkullarna centralt i inägorna. Gårdarna var av götisk typ, som är den vanligaste gårdsformen i östra Götaland. Typen kännetecknas av att gårdens byggnader ligger i en sluten enhet som är uppdelad i en mangård och en fägård. I Siggehorva låg mangårdarna med bostadshus och tillhörande uthus på den nordvästra sidan av byvägen, medan ladugårdarna låg på den sydöstra. Ladugårdarna var förlagda så att det bildades en sluten ladugårdsplan mellan byggnaderna. Storskifteshandlingarna ger ingen närmare beskrivning av byns hus, annat än deras läge på bytomten.

Effekterna av storskiftet blev inte så stora för landskapets och bebyggelsens struktur. De odlade markerna låg kvar där de alltid varit och likaså byns byggnader. Men de smala åkertegarna som före skiftet hade präglat de uppodlade gårderna försvann i och med att inägorna delades upp i större lotter för var och en av gårdarna. En viss nyodling skedde genom att ny mark röjdes.

Nästa gång det var dags för en stor jordreform i byn var år 1842 då marken på nytt mättes in, beskrevs för att delades upp i laga skiftet. På

de dryga 30 år som gått mellan storskifteskartan och laga skifteskartan har inte mycket hänt vare sig med bebyggelsen eller landskapet. Men när laga skifte väl hade genomförts skulle byns bebyggelsestruktur förändras genom att två av gårdarna flyttades ut. Av skifteshandlingarna framgår att det fortfarande fanns fyra gårdar om vardera en fjärdedels mantal i byn. De benämns: Enkegården, Nilsgården, Per Carlsgården och Jonas Jonssons gård. Av dessa bestäms det att Nilsgårdens och Per Carlsgårdens byggnader skulle flyttas från den gamla bytomten. Inför att byggnaderna skulle flyttas gjordes en noggrann beskrivning och värdering av varje hus. Detta gjordes för att den bonde som var tvungen att flytta skulle kunna kompenseras av de andra i skifteslaget. Den gård som idag kallas Norrgård var Per Carlsgården och den beskrevs i protokollet över laga skifte bestå av:

- Bostadshus, en timrad enkelstuga i två våningar under tak av näver och torv.
- Logelada med två golv.
- Ladugård som innehöll fähus, fårhus och stall.
- Foderlada som också innehåll vedbod.
- Vagnsbod.
- Svinhus.
- Hemlighus.
- Bränneri.
- Källare.

Beskrivningen ovan gjordes innan flytten, och det är knappast troligt att samtliga byggnader byggdes upp identiskt som på den gamla platsen. Förmodligen passade man på att modernisera husbeståndet, tex kanske bostadshusets tak täcktes med tegel efter flytten och huset fick större fönster, men stommar och snickerier som var i gott skick återanvändes säkerligen. Utvecklingen i bebyggelsen gick vid den här tiden från ett månghussystem med en byggnad per funktion till att samla fler funktioner under samma tak. Förmodligen var antalet byggnader färre när gården var färdigbyggd på sin nya plats.

Hur byggnaderna som låg kvar på den gamla bytomten såg ut finns ingen beskrivning av

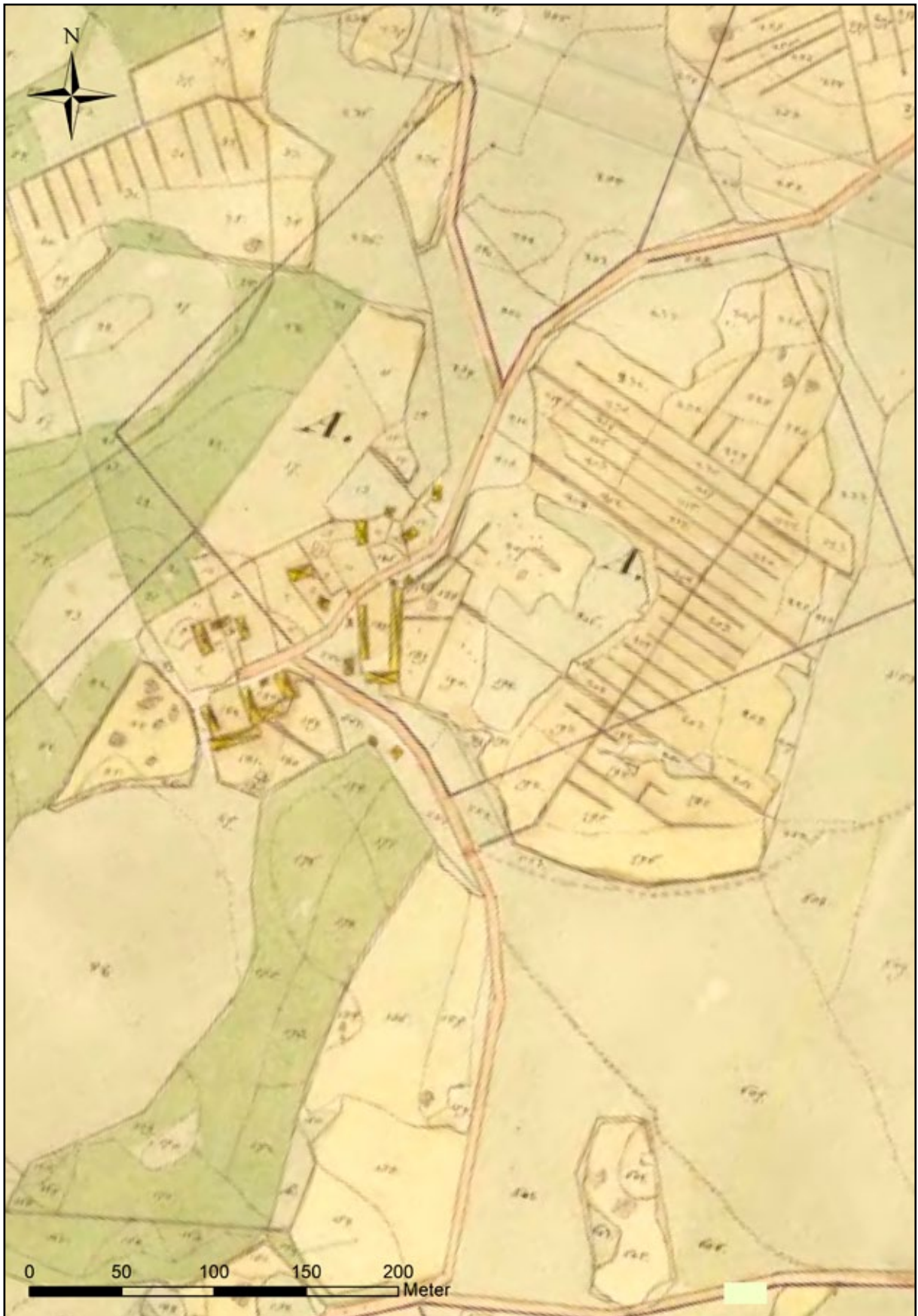

Fig. 4. Utsnitt av kartan som upprättades vid laga skifte 1842. Byns byggnader låg kvar på samma plats som tidigare. Jämför med fig. 42 på sidan 47.

i skifteshandlingarna, men det är ingen djärv gissning att beståndet var mycket likt det som beskrevs för Per Carlsgården. Möjligen var de byggnader som fick ligga kvar något mer påkostade eller i bättre skick, eftersom det var faktorer som togs med i beräkningen när det skulle avgöras vilka gårdar som skulle flyttas ut.

Under senare delen av 1800-talet har gårdarna slagits ihop så att de minskade från fyra till tre. På generalstabens karta från 1875 är endast tre gårdar utmärkta, två på den gamla bytomten och en motsvarande läget för Norrgården. Ännu längre fram i tiden, när den gamla ekonomiska kartan för området ritas år 1941, har antalet gårdar minskat till två; en

gård kallad Siggehorva på den gamla bytomten, och så Norrgården som flyttades ut vid laga skifte.

År 1977 inventerades bebyggelsen i området av Kalmar läns museum på uppdrag av Mönsterås bruk. Inventeringsmaterialet består av en rapport samt inventeringsblanketter med foton sammanställda i en pärm. Materialet förvaras i läns museets arkiv. När inventeringen gjordes användes Norrgårdens byggnader som fritidshus, och det fanns bara ett aktivt jordbruk kvar.

De båda gårdarnas byggnader fanns kvar fram till helt nyligen då de köptes in av Södra Cell och revs. Samtliga byggnader som hört till Siggehorvas by är idag borta.

Landskapsbild

Fig. 5. Vägen mot Siggehorva omges av stenvägar. Denna bild är tagen strax norr om där den ansluter till väg 643. Från vägen har man utsikt över de öppna fälten. I fondon mellan träden skymtar höjden med bytomten.

Området runt Siggehorva består av ett varierat jordbrukslandskap med öppen åkermark mellan moränkullar bevuxna med främst ek. I utkanten av inägorna tar den mörkare barrskogen vid och ramar in det ljusare odlingslandskapet.

Människans närvaro har satt tydliga spår i landskapet. Fornlämningsmiljön i området karakteriseras av agrara lämningar från ti-

den innan år 1850 och består av odlingsrösen, stensträngar och fossil åkermark. Röjningen av sten har skett i omgångar och över en lång tidsperiod, vilket gör det problematiskt att datera lämningarna.

En stor del av åkermarken har hållits öppen och brukas fortfarande, medan en del av de sämre och mer perifera odlingsytorna har vuxit igen med skog. Flera av de ekbevuxna morän-

Fig. 6. Utblick från norr mot bytomten och moränkullarna.

kullarna är gallrade och röjda från sly. Inom undersökningsområdet finns rester av två rivna gårdar, Siggehorva och Norrgård. Genom området går en grusväg som i söder ansluter från väg 643 mot Svartö. Den går mot norr upp till Siggehorva by där den delar sig. En uppfartsväg leder upp till den gamla bytomten medan

vägen fortsätter och viker av mot nordost förbi Norrgård och vidare ut till havsviken Hångevik. Vägen kantas utmed långa sträckor av stenmurar, ibland på båda sidor om vägen och ibland bara på den ena. Från vägen har man utsikt över det öppna jordbrukslandskapet med kullarna och den gamla bytomten.

Fig. 7. När man passerat uppfartsvägen till Siggehorva gård stiger vägen uppför en backe. På ena sidan en hoprasad trågärdsgård och stenmur på den andra.

Fig. 8. Vy över fälten söder om bytomten. Röset i förgrunden ligger alldeles intill vägen.

Byggnadshistorik och beskrivningar

Siggehorvas byggnader

Siggehorvas byggnader låg längst västerut på byns gamla hustomt. De låg samlade runt en gårdsplan som var uppdelad i en sydlig fågård och en nordlig mangård. Denna struktur, den götiska gården, är den vanligaste i trakten och i Siggehorva går det att belägga samma byggnadsmönster åtminstone tillbaka till tiden för storskiftet. Förmodligen går det tillbaka till 1700-talet, och möjligen före det.

Medan bebyggelsestrukturen har varit densamma under lång tid så har de enskilda byggnaderna bytts ut under åren. De byggnader som revs år 2013 var från decennierna före och efter sekelskiftet 1900. Mangårdsbyggnaden som enligt uppgift ska ha byggts 1911 hade genomgått en omfattande renovering på 1950-talet då fasaderna reveterades och de spröjsade fönstren byttes mot stora perspektivfönster. Av byggnadens yttre att döma så hade den förmodligen en så kallad sexdelad plan, med ett större centralt rum mot trädgårdssidan, en förstuga mot gården och kök och kamrar i byggnadens hörn. Snarlika mangårdsbyggnader i tidstypisk stil

uppfördes vid samma tid även i grannbyn Hammarglo. Runt mangårdsbyggnaden fanns en trädgård med blomsterrabatter intill huset och trädgårdsgång med kalkstensflisor från porten upp till huvudingången. Trädgårdsporten flankeras av två hästkastanjträd och gränsen mot ladugårdsplanen avgränsas med en häck. Intill mangårdsbyggnaden fanns två mindre bostadshus på östra sidan och åt väster fanns det två hönshus. Gårdens övriga ekonomibygnader bestod av två vinkelställda ladugårdslängor som uppfördes ca 1880. De låg åt väster och söder runt en ladugårdsplan där den östra sidan ramades in av en stenmur. Invid den västra ladans norra gavel låg ett dass. En bit bort från gården låg den tillhörande jordkällaren ingrävd i västslutningen på den östra sidan av byvägen.

År 2013 revs samtliga byggnader på gården. Rivningsmaterialet flisades och användes delvis som fyllnadsmassor när marken planades ut. Endast mindre delar av husgrunderna återstår. Källaren som låg bredvid byvägen har raserats och fyllts igen.

Fig. 9. Mangårdsbyggnaden (hus nr 1), gäststugan (hus nr 2), brygghuset (hus nr 3) och omgivande trädgård sedd från sydväst. Fotografierna togs av Jonny Nilsson, Mönsterås, före rivningen 2013.

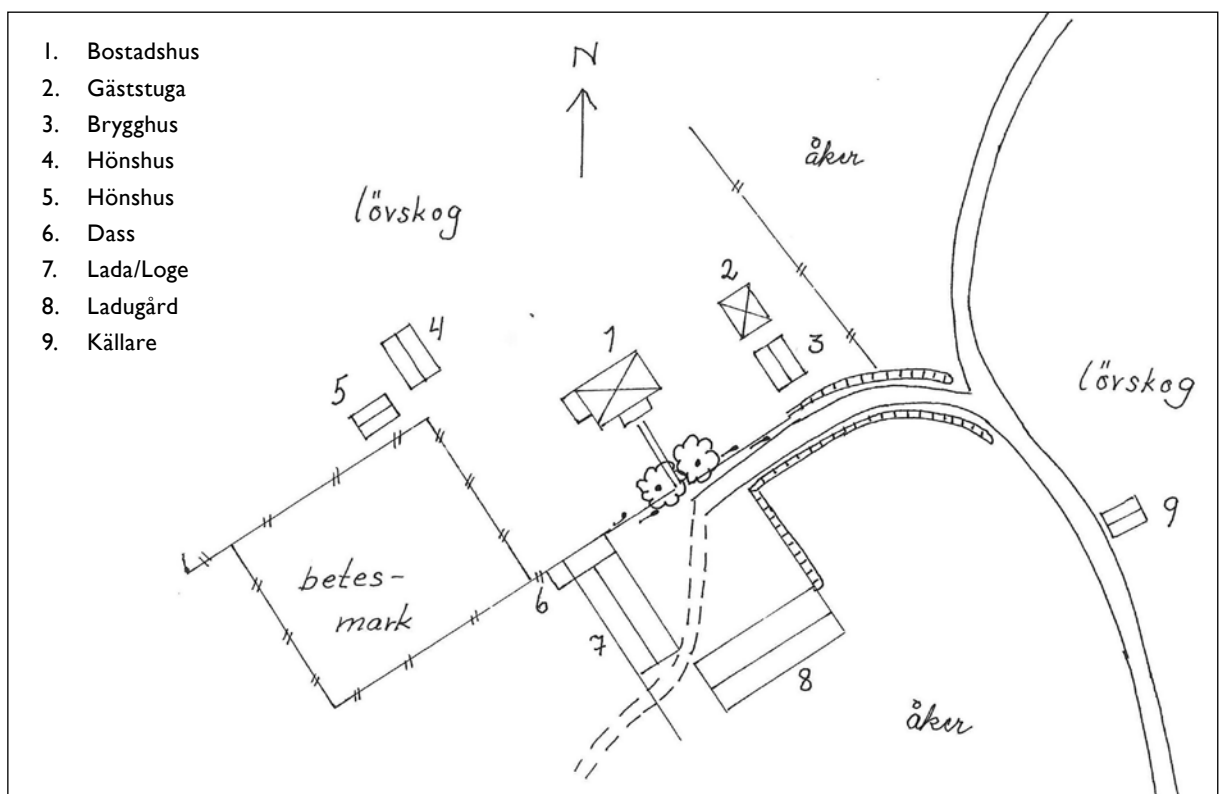

Fig. 10. Planskiss över Siggehorva 6:1 som upprättades i samband med byggnadsinventeringen som utfördes av Kalmar läns museum 1977. Skissen visar husen, uppfartsvägen med stenmurar på båda sidor, de två hästkastanjerna som flankerar trädgårdsporten samt den gången med kalkstensflisor som leder upp till bostadshuset.

Fig. 11. Siggehorva mangården sedd från sydost. I förgrunden syns en brunn med överbyggnad och till vänster om mangårdsbyggnaden skymtar ett av hönsusen (hus nr 5). Foto: Jonny Nilsson, 2013.

Fig. 12. Brunnen och brygghuset öster om mangårdsbyggnaden. Foto: Jonny Nilsson 2013.

Fig. 13. Fägården med de två ladugårdslängorna från nordöst. Till vänster syns ladugården (hus nr 8) och till höger ladan/logen (hus nr 7). Foto: Jonny Nilsson, 2013.

Fig. 14. Källaren (hus nr 9) som låg i slutningen på östra sidan av vägen. Bilden tagen från väster. Foto: Jonny Nilsson, 2013.

Fig. 15. Från uppfartsvägen såg man gårdens byggnader uppe på den gamla bytomten. Foto: Jonny Nilsson, 2013.

Fig. 16. Inget återstår idag av mangårdsbyggnaden på Siggehorva. Hästkastanjerna, trädgårdsgången och häcken hjälper till att orientera sig på platsen.

Fig. 17. Av ladugårdarna syns inga andra spår än delar av stengrunden.

Fig. 18. Den kvarlämnade kallmurade stödmuren, syrenbuskaget och de höga lövträden visar att detta varit en trädgård.

Fig. 19. Från samma vy såg man före rivningen bland annat det faluröda brygghuset.

Fig. 20. Källaren på östra sidan om vägen syns idag som ett utjämnat stenröse i slänten.

Fig. 21. Mangårdsbyggnaden sedd från vägen som den såg ut vid inventeringen 1977. Foto: Ulla Ekberg.

Norrgårdens byggnader

Norrgården nyanlades på platsen i samband med laga skifte på 1840-talet. Man följde samma struktur som i den gamla byn och uppförde mangården för sig och fägården för sig. Bostadshuset byggdes på den södra sidan om vägen och ladugårdarna på den norra. Skifteshandlingarna från laga skifte ger en rätt bra bild av hur gårdens byggnadsbestånd såg ut när den var nyanlagd (se under Historik).

Vid inventeringen 1977 beskrevs och fotograferades gården och då fanns där totalt 7 byggnader. Mangårdsbyggnaden var en tvåvånings timrad enkelstuga under tegeltäckt sadeltak och med rödfärgad locklistpanel. Sannolikt

var det samma hus som hade uppförts vid laga skifte men det hade renoverats på 1930-talet. Vidare fanns det på mangårdsdelen en byggnad med brygghus och källare, en källare, ett dass och en bod. Trädgården var inhägnad med en gärsgård och hade gångar som var kalkstensbelagda. Över hela tomten växte många frukt- och bärträd och utmed vägen en friväxande häck med syrenbuskar. På var sida om mittgången stod två björkar framför ingången till huset. Tvärs över vägen låg fägården. Likt gården i Siggehorva by var den bebyggd med två vinkelställda ladugårdslängor som omslöt en ladugårdsplan. Ladugården låg mot norr och ladan

Fig. 22. Ladugårdarna på Norrgård, 1977. Foto: Ulla Ekberg.

mot väster. Båda liknade till typ och konstruktion de som hörde till gården i Siggehorva by vilket gör det rimligt att anta att de är tillkomna vid ungefär samma tid d.v.s. omkring 1880.

Mangårdens byggnader var rivna vid inventeringstillfället 2014, och eftersom marken där de legat var övervuxen med gräs måste husen rivits för något eller några år sedan. På tomten fanns fortfarande frukt- och bärträden, björkarna och syrenerna kvar. Resterna av husen syntes som högar i marken och mindre beva-

rade delar av grunderna. Ladugårdarna revs 2013. Även här flisades rivningsmaterialet och användes delvis som fyllnadsmassor när marken planades ut. Inne i skogen strax norr om platsen där ladugården låg finns rester av burar med stål nät på trästommar. Konstruktionen finns utmärkt på den ekonomiska kartan från 1941 och det rör sig förmodligen om en anläggning för minkuppfödning. Resterna är mycket förfallna så det måste vara länge sedan verksamheten upphörde.

Fig. 23. Paret med björkar och syrenhäcken finns kvar på platsen. I övrigt syns bara några kullar i marken av mangårdsbyggnaden på Norrgård.

Fig. 24. Ladugårdarna revs 2013 och marken planades ut.

Inventering av fornlämningar vid Södra cell

Inför industriell exploatering kring ett område söder om dagens industriområde Södra cell, utförde Museiarkeologi sydost, Kalmar läns museum, på uppdrag av Vectura AB under två dagar (140212-140213) en fältinventering av fornlämningar inom angivet område (Fig. 25). Det undersökta planområdet omfattar en yta om 703 694 kvm. Arbetet utfördes av arkeolog Fredrik Gunnarsson. Påträffade lämningar dokumenterades i skrift, foto samt med inmätning med GPS-RTK. I rapportskedet gjordes också jämförande analyser med digitala historiska kartor från Lantmäteriet i syfte att förklara gjorda observationer. Vid inventeringen påträffades 10 områden samt fem lämningar vilka klassificeras som fornlämningar.

Fornlämningssmiljö

Området är till största delen flackt och ligger ca 5 m över havet och bör ha utgjorts av fuktmark långt fram i tiden, vilket också är situationen idag. Det finns höjdlägen inom området där höjden över havet som mest uppgår till 10

m. Dessa är belägna framförallt i och omkring åkermarken. Ytan är idag till stor del uppodlad och flera äldre odlingsmiljöer som går att spåra i det historiska kartmaterialet är idag borta.

Gårdsnamnet Siggehorva nämns i skriftliga dokument 1351 och området bör ha haft ekonomiska möjligheter för bosättning och brukande före 1800-talets utdikning (Brunius & Ferm 1990). En fornlämning finns sedan tidigare registrerad inom området, en husgrund från historisk tid (RAÄ 328:1, Mönsterås sn). Inga lämningar från förhistorisk tid är ännu påträffade men det kan inte uteslutas att sådana kan påträffas under markytan. Att större ytor av området är belägna mellan 5-10 m över havet öppnar för denna möjlighet då dagens holmar och höjder kan ha utgjort öar i en äldre landskapsbild. Äldre lämningar kan endast komma till kännedom genom en arkeologisk utredning etapp 2 där sökschaktning sker inom dessa partier.

I kulturmiljölagen (1988:950) klargörs tydligt att lämningar efter äldre tiders bruk ska vara varaktigt övergivna och tillkommit innan 1850 för att betraktas som fornlämning.

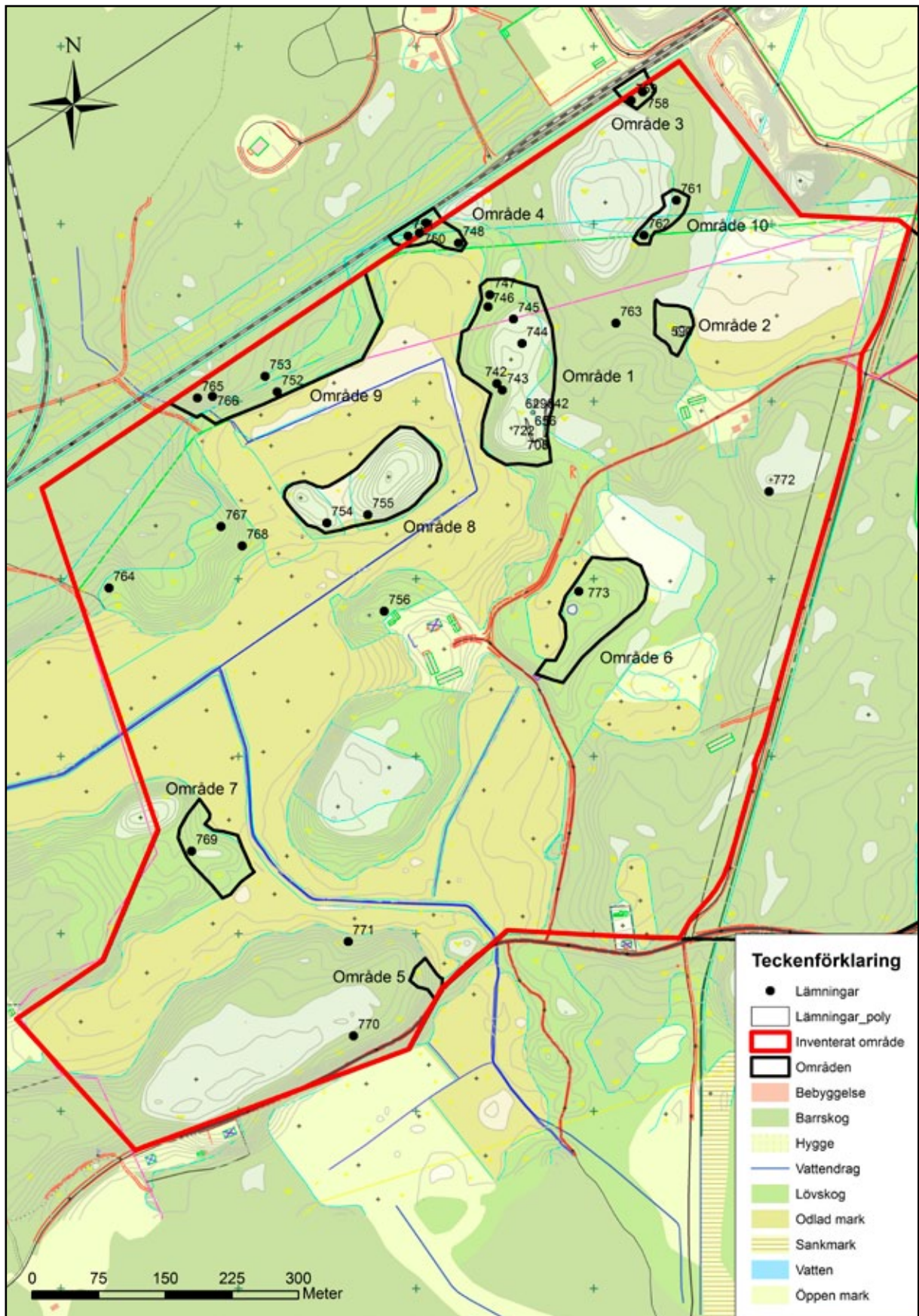

Fig. 25. Inventeringsområdet med påträffade lämningar och deras ID.

Fig. 26. Vy över Fiskekullen från SV.

Inventeringsresultat

Fornlämningssmiljön i området karakteriseras av agrara lämningar från tiden innan år 1850 och består av odlingsrösen, stensträngar och fossil åkermark. Röjningen av sten har skett i omgångar och över en lång tidsperiod, vilket gör det problematiskt att datera lämningarna. Den relativa tidsbestämningen av vissa lämningar har dock kunnat konstateras genom studier av kartor upprättade vid storskiftet år 1810 och 1812. Även kartmaterial från laga skifte år 1842 och den ekonomiska kartan från 1941 har använts. Lämningar som inte kan styrkas vara

äldre än 1850 tas också med i denna redovisning då de i vissa fall inte kan utslutas vara av ålderdomlig karaktär. För att bringa klarhet i detta krävs en arkeologisk utredning etapp 2.

Fornlämningarna beskrivs nedan utifrån områden då de är att betrakta som miljöer eller som ensamliggande lämningar och som övriga om en sådan bedömning inte gjorts. De områden som markerats med svart avgränsning är att betrakta som fast fornlämning. De nummer som anges för lämningarna går att återfinna på kartorna.

Område I

Inom ytan finns ett 17-tal odlingsrösen, 3-4 stensträngar och fossil åkermark i områden mellan dessa. I öster avgränsas området av en vägsträckning vilken endast kan anas i landskapet idag men som syns tydligt på de historiska kartorna. Området är beläget på ett höjdläge i en delvis öppen terräng mellan skog och dagens åkermark (Fig. 27). På den ekonomiska kartan från 1941 benämns platsen som Fiskekullen.

Ett område sticker ut, där stensträngarna bildar en ram runt flera odlingsrösen (nr. 611, 629, 656, 708, 722). Denna observation i fält passar bra in med ett område vilket benämns som "Åker. Ny och gammal" på laga skifteskartan från 1810 resp. 1812. Då inga tegar för åker är markerade tolkas ytan som äldre än den indelning av odlingsytor som kartan visar. Odlingsrösen är också utmärkta på kartan (Fig. 27). Marken har inte använts för odling år 1810 och rösen har tillkommit innan kartans uppförande vilket innebär att dessa är att betrakta som fast fornlämning. Rösen kan beskrivas som något ovala i sin form och är ca 4,8-5,4 m i diameter och strax över en meter höga (Fig. 28.) I och med laga skiftet 1842 benämns ytan som åkermark och de två rösen som är placerade S om ytan kan ha tillkommit vid denna stenröjning. Ett röse ansluter till den ostliga stensträngen (nr. 642, 678, 690). Odlingsrösen utanför åkerytan är flackare med en höjd på ca 0,5 m och med en diameter på ca 3,8-5 m.

Ca 40 m åt nordväst har en större stenröjning (Fig. 29) skett och bildat två stora ansamlingar sten (742, 743). Det nästan rektangulära röset (742) har en diameter om ca 10 m samt en höjd på ca 0,8 m och ramar in med större stenar. Lämningen (743) intill består av uppskattningsvis tre eller fyra sammanbyggda rösen och

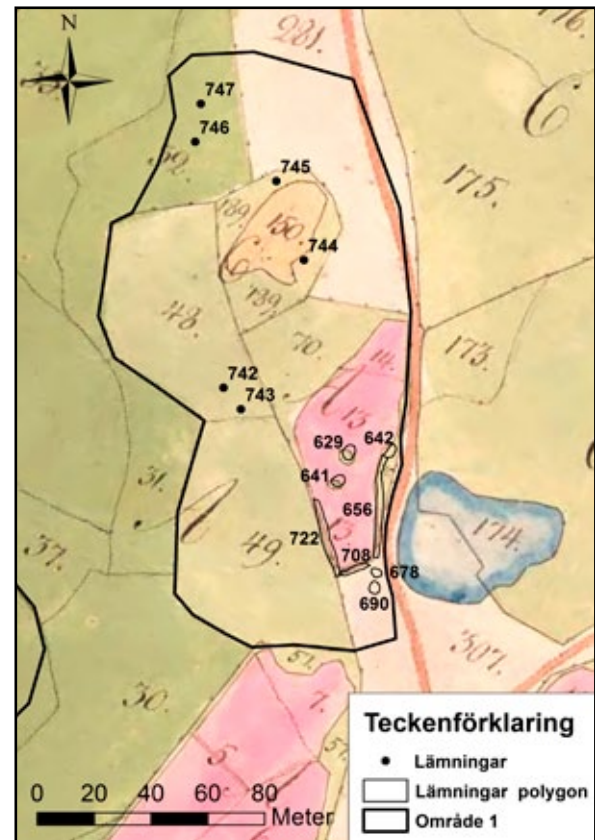

Fig. 27. Område I. Fiskekullen. Inmätningar och Stora skifteskartan från 1810.

har en diameter om ca 14 m och en höjd på ca 1 m. Tomten benämns som betesmark på stora skifteskartorna och lämningarna finns inte utmärkta här. Rösen ligger idag ca 10 m från dagens uppodlade mark tillsammans med fyra andra mindre odlingsrösen och likaså i jämförelse med den ekonomiska kartan från 1941. Mellan lämningarna finns en tydlig röjd yta vilken tolkas vara en fägata som med fördel har kunnat användas av boskap för transport ned till betesmarken. Lämningarnas lokalitet nära åkermarken föreslår att dessa är av det yngre slaget men p.g.a. av påbyggnaden som skett

Fig. 28. Odlingröse 629 med 611 i bakgrunden. Från NNO.

Fig. 29. Översikt röse 742 och 743. Från NO.

under årens lopp, kan det inte uteslutas att den första fasen av stenröjningen är äldre än 1850.

Norrut ligger två rösen (744, 745) som ligger i betesmark och förhåller sig rumsligt tydligt i ytterkanterna till vad som på stora skifteskartan anges som äng. Inga rösen är här utmärkta på de historiska kartorna och på laga skifteskartan från 1842 benämns ytan som odlingsmark. Tillkomsten av dessa rösen kan härröra från laga skiftet då betesmarken blir odlingsmark men det kan inte uteslutas att dessa är äldre.

Ca 30-40 m NV om dessa finns 4 rösen, varav 2 fint lagda där 746 har en kantkedja med större stenar som håller de mindre på plats. Röset har en diameter om ca 6 m och en höjd av ca 1 m och är runt till formen. Röse 747 ligger ca 10 m norr om sin granne och består av 2 sammanbyggda odlingsrösen vilket gör att det får en oval form och med måtten 9 x 6 m och en höjd av 0,8 m. Utifrån kartmaterialet kan man inte styrka att rösena tillkommit efter 1850. Detta leder till bedömningen att de klassificeras som fast fornlämning.

Område 2

Området består framförallt av ett större odlingsröse (590) med en diameter om 16,5 m och som är ca 1,2 m högt (Fig. 30). Röset ligger inne i skogsgläntan ca 10 m från dagens åker i öst. Röset finns tydligt utmärkt på storskifteskartorna och laga skifteskartan. Ytan väster om röset består av fossil åkermark och avgränsas med ett dikessystem. Indelning av ytan syns tydligt i kartmaterialet och marken är inte uppodlad under 1810 utan benämns som betesmark och ”af östra delen uti hästfällorna”, vilket syftar på att den gamla odlingsmarken nu används som betesmark för hästarna. Lämningen betraktas som fornlämning då rösets tillkomst tydligt sker innan 1810 och är vid detta tillfälle varaktigt övergivet. Den stenröjda ytan är också tydligt tillkommen innan 1810 men har senare använts som åkermark även 1842, det är oklart om man har odlat på ytan då den övriga tegindelningen i form av diken tydligt håller rumsligt avstånd till området. Området klassas som fast fornlämning.

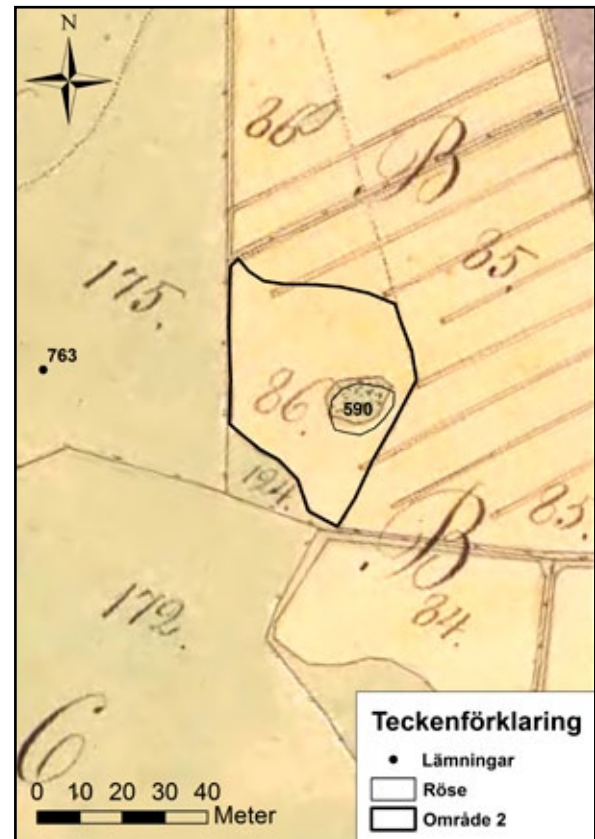

Fig. 30. Område 2 med det större odlingsröset utmärkt 1812 på stora skifteskartan.

Område 3

Denna yta hamnar delvis utanför undersökningsområdet (Fig. 31). Lämningarna består av ett odlingsröse (758) med en diameter om ca 4 m och en höjd av ca 0,7 m samt ett flackt lång-röse som är ca 7 m långt, 2 m brett och 0,6 m högt (759). På storskifteskartan finns det rösen utmärkta i området vilket visar på en tillkomst av anläggningarna innan 1810, detta gör att området är att betrakta som fast fornlämning. Området benämns som gammal åker och betesmark på stora skifteskartan. Inmätningarna har en felmarginal på ca 1-2 m och den rektifierade kartan har också en felmarginal på ca 1-2 m vilket gör att dessa inte överlappar varandra (Fig. 31).

Område 4

Denna yta är belägen, framförallt på höjden ca 20 m från järnvägen där det påträffades en stenvall (749) med röjd sten som är ca 17 m lång, 6 m bred och 0,8 m hög. Här finns också

2 runda odlingsrösen med en diameter om ca 4 m och en höjd av ca 0,5 m. Mot SV finns en stensträng som ansluter till ett röse med riktning Ö-V (751). Lämningen är ca 23 m lång, 2,5 m bred och 0,5 m hög. Stensträngen passar bra in som avgränsning av vad som på stora skifteskartan 1810 är benämnd som betesmark och senare odlingsmark på laga skifteskartan från 1842.

Ovanstående lämningar ligger enligt inmätningarna utanför angivet undersökningsområde men kan p.g.a. dålig precision vid inmätningen inte garanteras ligga utanför detta i verkligheten (fig. 32). Odlingsröse 748 är beläget innanför området men finns inte utmärkt i kartmaterialet. Detta avlånga röse är ca 5,5 m långt, 3,5 m brett och 0,6 m högt och ligger i vad som 1812 och 1842 benämns betesmark. Området klassificeras som fast fornlämning.

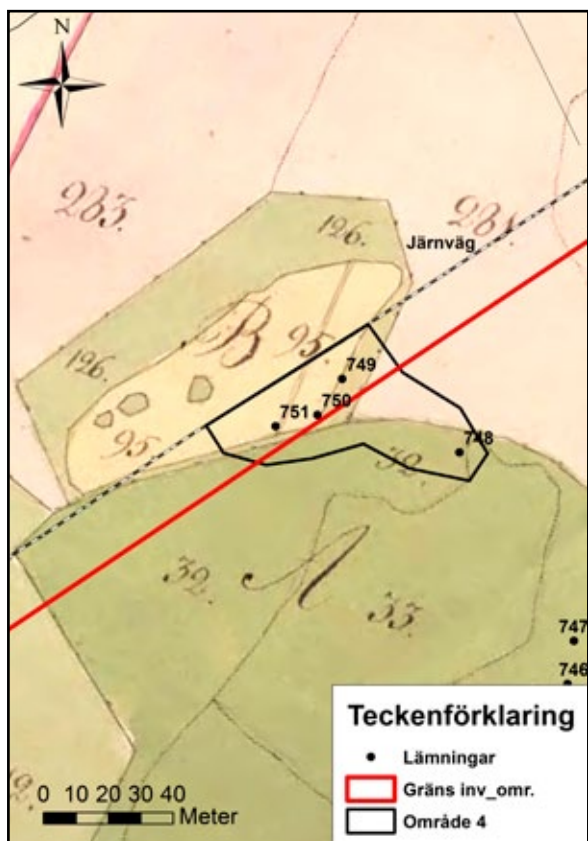

Fig. 32. Område 4. Närheten till markerade odlingsrösen på 1810 års karta är påtaglig. Den röda linjen är inventeringsområdets gräns.

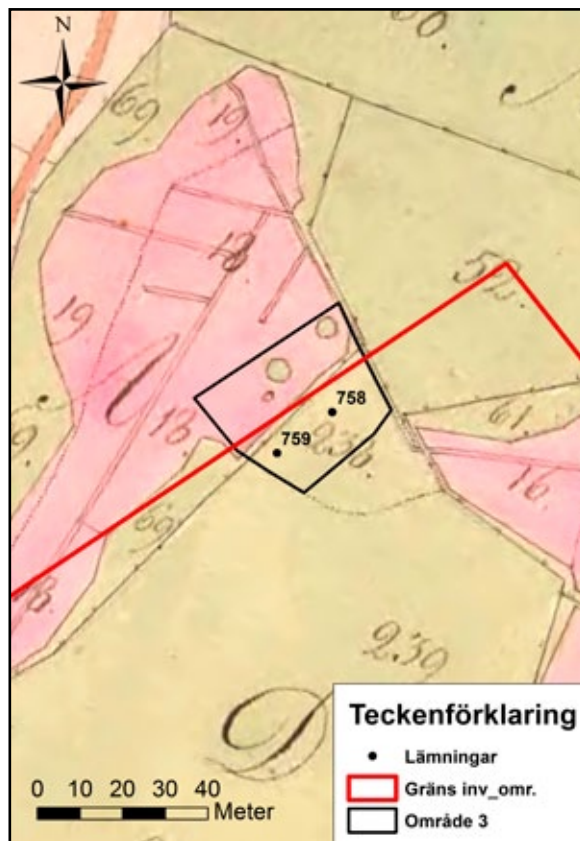

Fig. 31. Område 3 med rösen utmärkta på stora skifteskartan från 1810. Den röda linjen är inventeringsområdets gräns.

Område 5

Området utgör avslutningen av ett större område vilket följer åsens topografi med riktning SV-NO. Området är uppodlat på ekonomiska kartan 1941 och mycket av stenröjning har säkerligen skett efter 1850. Däremot har man vid denna tidpunkt inte påverkat en del äldre lämningar av odlingsrösen i området utan låtit dessa ligga kvar. Flera odlingsrösen syns på stora skifteskartan och åtminstone ett kan styrkas vara äldre än 1810. Under denna period benämns området som gammal åker och flera tecken på stenröjning syns på kartorna (Fig. 34).

I området finns också en mur vilken ligger i rät vinkel från vägen i riktning NV-SO. Muren tolkas vara samtida med den mur som löper längs med hela åsen uppodlade yta, åldern är okänd men muren kan ha uppstått i och med upprättandet av odlingsytan som syns på den ekonomiska kartan 1941.

Område 6

I område 6 (Fig. 33) har det pågått omfattande stenröjning och odling under lång tid. Byn Siggehorva har varit belägen ca 50 m västerut och mycket av stenröjningen ska säkerligen knytas till gårdens verksamhet. Idag finns åtminstone ett tiotal odlingsrösen kvar efter denna verksamhet och de flesta av dessa är säkerligen att betrakta som yngre. Ett skede av stenröjning i området kan dock beläggas som äldre genom storskifteskartan där flera rösen (773) är uppförda vid tillfället för kartans tillblivelse 1810 och klassificeras därför som fast fornlämning. Det största röset är ca 5 m i diameter och med en höjd av ca 1 m. De övriga anläggningarna är problematiska att datera utan vidare arkeologiska undersökningar.

Fig. 33. Område 6 med det största odlingsröset markerat med stora skifteskartan från 1810 i bakgrunden.

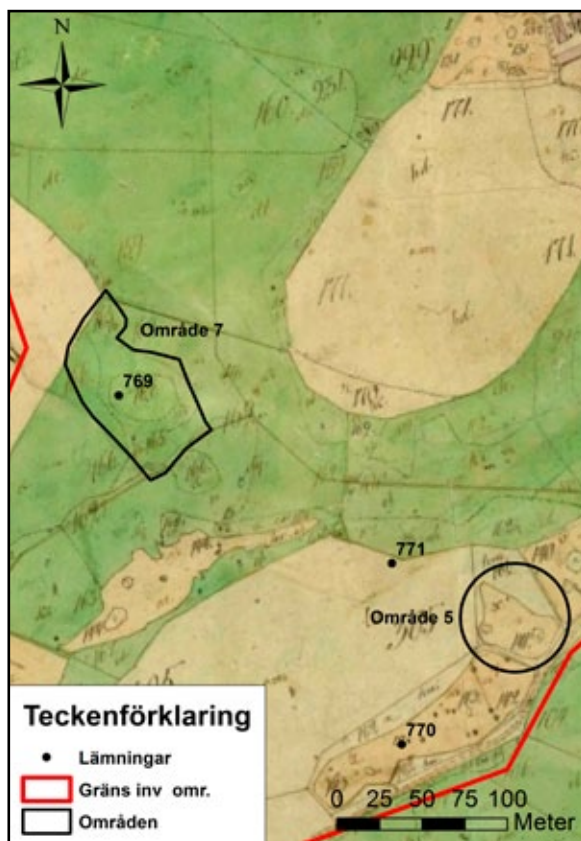

Fig. 34. Område 5 och 7. Lämningar markerade på stora skifteskartan från 1812.

Område 7

Odlingsmiljö med stensträngar, ca 14 odlingsrösen och fossil åker (769). Platsen karakteriseras av en plåtå där odlingsrösen är placerade och fossil åkermark väst och syd om denna (Fig. 36). Plåtån är förstärkt med sten och reser sig ca 0,5 m från åkermarken runt om. I fält uppfattades område 7 som ålderdomligt och det är inte markerat i det historiska kartmaterialet från 1800-talet och framåt, backen är dock utmärkt och benämns som betesmark (Fig. 34). Det troliga är att det i betesmark inte ansetts nödvändigt att märka ut lämningar då ingen odling skulle ske på platsen. Det är dock tydligt att odling har skett i området och slutsatsen blir att denna ägt rum vid tiden innan 1810 och vid detta tillfälle varit varaktigt övergiven. Ingen odling har sedan dess skett på platsen och området klassificeras som fast fornlämning.

Fig. 35. Vy över område 6 norra del med röse 773 i bakgrunden t.h.

Fig. 36. Del av område 7. Odlingsröse och fossil åkermark. Från N.

Område 8

Området består av två impediment mitt ute i dagens åkermark, glest beväxt med lövträd. Flertalet rösen är belägna i sluttningen ned mot dagens åkermark. Holmarna har enligt det historiska kartmaterialet inte använts till odling från 1810 och framåt, vilket skulle tala för att deras ålder är äldre (Fig. 37). Det troliga är dock att rösenas tillkomst är produkten av omkringliggande odling som skett efter laga skifte 1842 då ingen odling söder om området bedrivits vid tiden för kartans uppförande. Det kan dock inte i detta skede inte uteslutas att odlingsrösenas tillkomst tidigare i samband med röjning i betesmarken. Området klassificeras därför som fast fornlämning. Odlingsröse 754 är ovalt. Ca 5,5 m långt, 3 m brett och 0,5 m högt. Odlingsröse 755 är runt med en diameter på ca 3 m och 0,3 m högt.

Område 9

Området (Fig. 38) ligger, precis som många av de andra, i en backe som sluttar ned mot dagens åkermark. På storskifteskartan från 1810 och 1812 är platsen att betrakta som ängsmark där dagens åker i SO varit betesmark. Senare har även denna yta innefattats i betesmarken, vilket är synligt på laga skifteskartan 1842 och 1843. Hundra år senare är ytan skogsbeväxt och betesmarken i SO har blivit uppodlad. Ett odlingsröse (752) ligger ca 5 m från åkerns kant på den ekonomiska kartan 1941, men det kan inte uteslutas att det är äldre än 1850 och klassificeras därför som fast fornlämning. Lämningen är oval och ca 6,5 m lång, 5 m bred och 0,6 m hög.

Ca 25 m NV om röset, uppe i backen, finns en stensträng (753) med vinkel i riktning NO-SV resp SO-NO. Stensträngens placering stämmer till viss del överens med indelning av marken vid laga skiftet 1842. I kartmaterialet kan det inte styrkas att anläggningen är yngre än 1850. Denna klassificeras därför som fast fornlämning. Möjligheten finns att det är en rest

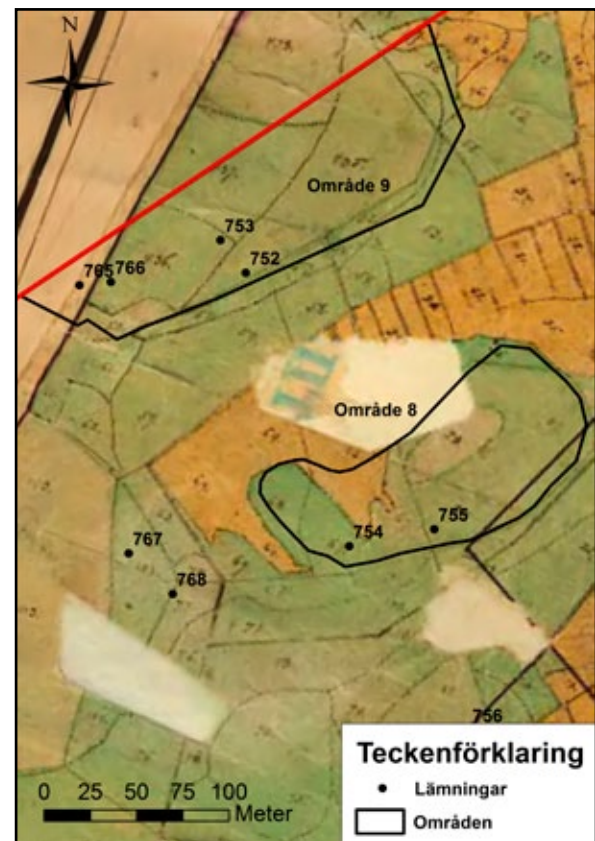

Fig. 37. Område 8 och 9 markerat med laga skifteskartan från 1843 i bakgrunden.

från en äldre epok av odling än 1810. Ca 3 m lång, 1,5 m bred och 0,4 m hög.

Ca 60 m SSV om stensträngen finns en miljö med stenröjning och uppodlad mark. Bl.a. finns här ett odlingsröse (766) i krönläge, där man lagt stenen intill ett större block. Röset är ca 5,5 m långt, 4 m brett och 0,7 m högt. Den röjda ytan med en större röjning av sten uppe i backen uppfattades i fält inte som rester av något ålderdomligt bruk men det kan i detta skede inte uteslutas att så är fallet. Det finns inget i det historiska kartmaterialet som förklarar dess existens. Röjningen skapar en påtaglig höjdskillnad mellan den röjda ytan och backen vilket ger terraseringsliknande intryck av lämningen. Anläggningen är ca 40 m lång, 4 m bred och 0,5 m hög.

Fig. 38. Större odlingsröse 761. Från SV.

Område 10

Lämningarna förhåller sig till ett kalhygge i NV och finns i ytterkanten av detta. Här finns förutom röjda ytor för odling även ett större odlingsröse (761) påbyggt i omgångar vilket har givit detta formen av en halvmåne (Fig. 38). Odlingsröset mäter ca 9 m i diameter och är ca 1,2 m högt.

På de stora skifteskartorna från 1810 och 1812 förhåller sig det stora röset till en gräns mot odlad mark i O (Fig. 39). Den initiala röjningen kan således härledas till denna period. Här finns också ett röse markerat i närheten och det kan vara det aktuella röset som markerats. På laga skifteskartan har marken närmast röset övergått till att vara betesmark och lämningen är att betrakta som varaktigt övergiven och således en fornlämning.

Ca 50 m mot NO påträffades tre odlingsrösen (762) på rad i riktning O-V. Dessa ligger på stora skifteskartan i en gränsdragning gjord i och med markindelningen. Här benämns mar-

Fig. 39. Område 10 med rösen utmärkta på stora skifteskartan från 1810.

Fig. 40. Stensträngen 763. Från S.

ken som betesmark och likaså vid laga skiftet 1842. Inga spår efter odling går att påvisa i de historiska kartorna och stenröjningen bör ha skett innan 1810 och vara rester av en äldre odling. Lämningarna klassificeras som fast fornlämning. Röset längst i V är avlångt och ca 6 m långt, 2 m brett och 0,6 m högt. Anläggningen i mitten är rund och har en diameter om ca 3 m och är 0,7 m hög. Röset längst i Ö är rundat med en diameter om ca 2,5 m och en höjd på 0,4 m.

Ensamliggande fornlämningar

756

Lämningen består av en stensträng belägen i en glest beväxt skogsbacke strax NV om Siggehorva by. De historiska kartorna påvisar ingen odling i detta område, däremot passar strängen till viss del in i gränsdragningen gjord vid

laga skifte 1842 och lämningen kan vara en gränsmärk från denna period. Lämningen har riktning SSV-NNO och är ca 22 m lång, 2 m bred och 0,2 m hög.

763

Ca 70 meter väst om odlingsröset i område 2 finns en tydlig stensträng (Fig. 40) med N-S riktning. Denna är ca 9 m lång, 1,5 m bred och ca 0,4 m hög. Stensträngen är belägen i skogsmark tillsynes ensamliggande. Något som skulle kunna förklara dess existens är den markindelning som skett i och med storskiftet 1812. En gränsdragning i och med indelningen av marken syns också på kartorna från laga skiftet vilken följer den gamla gränsen väl. Inga tecken finns på att området varit uppodlat och studiet av de historiska kartorna ger samma slutsats. Det finns inga belägg för att stensträngen är yngre än 1812 och lämningen klassificeras därför som fast fornlämning.

Fig. 41. Odlingsröset med muren i bakgrunden.

768

Odlingsröse som ligger ca 30 m SO om 767, nära dagens åkermark. Lämningen ligger i ett område där ingen odling går att spåra i det historiska kartmaterialet. På den ekonomiska kartan är anläggningen ca 10 meter från den uppodlade marken men det finns inga belegg att lämningen skulle vara yngre än 1850 vilket gör att den klassificeras som fast fornlämning. Runt. Ca 5 m i diameter och 1 m högt.

770

Odlingsröse som mäter ca 5 m i diameter och är ca 1 m högt. Röset är beläget på en höjdrygg NO om dagens bilväg där stenröjning är synligt i det historiska kartmaterialet från 1812, vilket gör att detta är att betrakta som en fast fornlämning. Området syns också på den ekonomiska kartan från 1941 då det är utsatt som åkermark, här har man dock låtit detta röse

ligga kvar från äldre tid då det säkerligen ansetts vara för jobbigt att flytta detta. Troligt är också att det byggts på under årens lopp för att slutligen få det utseende röset har idag (Fig. 41). Denna händelse innefattar även Område 5. Ca 10 m NO om odlingsröset finns en mur som avgränsar området och dess ålder är oklar då inga murar har markerats i det historiska kartmaterialet.

771

Ca 20 m N från dagens åkerkant återfinns två runda odlingsrösen med en diameter om ca 4 m i diameter och med en höjd på ca 0,5 m. Rösena finns inte markerade på någon karta och ligger idag i direkt anslutning till åkern. Det kan dock inte beläggas genom studier av de historiska kartorna att rösena tillkommit efter 1850 och de klassificeras därför som fast fornlämning.

Övriga lämningar

Denna kategori går inte att styrka som äldre än 1850 genom studier av de historiska kartorna och således betraktas som fornlämning i detta skede. Det kulturhistoriska värdet ska dock inte förringas då dessa lämningar är tydliga spår efter stenröjning och odling i området. Det går med säkerhet inte heller att utesluta dessa som lämningar efter äldre tiders bruk och att de således ska betraktas som fornlämningar. För att utreda lämningarnas status krävs vidare arkeologisk undersökning. Anläggningarna beskrivs nedan i korthet.

764

Odlingsröse/långröse. Ca 10 m långt, 3,5 m brett och 0,8 m högt. Området ca 10-15 m SV är benämnt som åkerhak i kartmaterialet från 1800-talet men det är på den ekonomiska kartan som lämningen ligger precis intill åkern. Anläggningen är inte övervuxen med mossa som majoriteten av odlingslämningarna påträffade vid denna inventering och uppfattas inte vara av ålderdomlig karaktär även om det inte kan uteslutas att så är fallet.

767

Större stenröjning. Lämningen sticker ut från de övriga med sin nästan rektangulära form och sin storlek. Anläggningen ligger i krönläge i den glest beväxta skogsbacken på ca 9-10 m.ö.h. Det finns inget uppenbart i det historiska kartmaterialet som kan förklara dess existens. Vid storskiftet är backen benämnd som ängsmark och vid laga skiftet har markanvändningen övergått i bete. Anläggningen är ca 15 m lång, 10 m bred och 1 m hög. Lämningen uppfattades inte i fält som ålderdomlig men läget och de historiska kartornas oförmåga att förklara dess syfte problematiserar det hela.

772

Konstruktion med okänd funktion. Byggt på markfast block med plan yta. Anläggningen är idag belägen i skogsmark och mäter ca 2 x 2 m. Lämningen har en ingång och kan ha haft funktionen som vindskydd eller en plats att hålla sig dold när man jagar. Datering okänd, troligen sentida.

Kulturhistorisk värdering och antikvarisk rekommendation

Kulturhistorisk värdering

Siggehorva by har bebotts av människor under lång tid. Generation efter generation av bybor har levt och brukat jorden på samma plats i mer än 660 år. Genom att röja, plöja, bygga, fälla timmer och hålla betesdjur har de skapat de övergripande dragen i det landskap vi ser idag. Bytomten, vägen, och merparten av åkrarnas läge mellan moränkullarna har kontinuitet ända tillbaka till medeltiden.

Samtidigt som mycket har varit konstant under lång tid har det också alltid skett förändringar. Ny mark har tillkommit genom röjning av sten och utdikning, och gårdarnas bebyggelse har förnyats. Vid laga skifte år 1842 bröts den gamla strukturen där alla hus var samlade på en och samma plats i och med att Norrgården flyttade ut från byn. Senare tiders rationalisering av jordbruket har gjort att antalet gårdar och människor i Siggehorva minskat och landskapet har mer och mer präglats av den mekaniserade skötseln av jord och skog. Trots förändringarna innehåller emellertid landskapet fortfarande rikligt med spår i form av agrara lämningar från äldre tider. I någon mån kan alla dessa spår tillmätas kulturhistoriska

värden därför att det genom dem är möjligt att förstå hur platsen har använts.

Vägen som går förbi Siggehorva by utgör tillsammans med den gamla bytomten några av de tydligaste strukturerna i landskapet. Utifrån dessa är det möjligt för var och en som så önskar att lätt orientera sig, jämföra med de historiska kartorna och förstå landskapets historia.

Antikvariska rekommendationer

För att göra det möjligt att även i framtiden förstå och kunna orientera sig på platsen bör de allra mest framträdande och pedagogiskt tydliga strukturerna i landskapet bevaras. Kalmar läns museum bedömer att områdena med vägsträckningen med omgivande stenmurar samt den gamla bytomten med bebyggelse lämningar och träd (se karta fig. 42) lämnas obebyggda.

Museiarkeologi sydost och bebyggelseenheten, Kalmar läns museum rekommenderar vidare att påträffade fornlämningar undersöks i form av en arkeologisk förundersökning vid exploatering av dessa områden. Beslut i ärendet fattas av länsstyrelsen i Kalmar län.

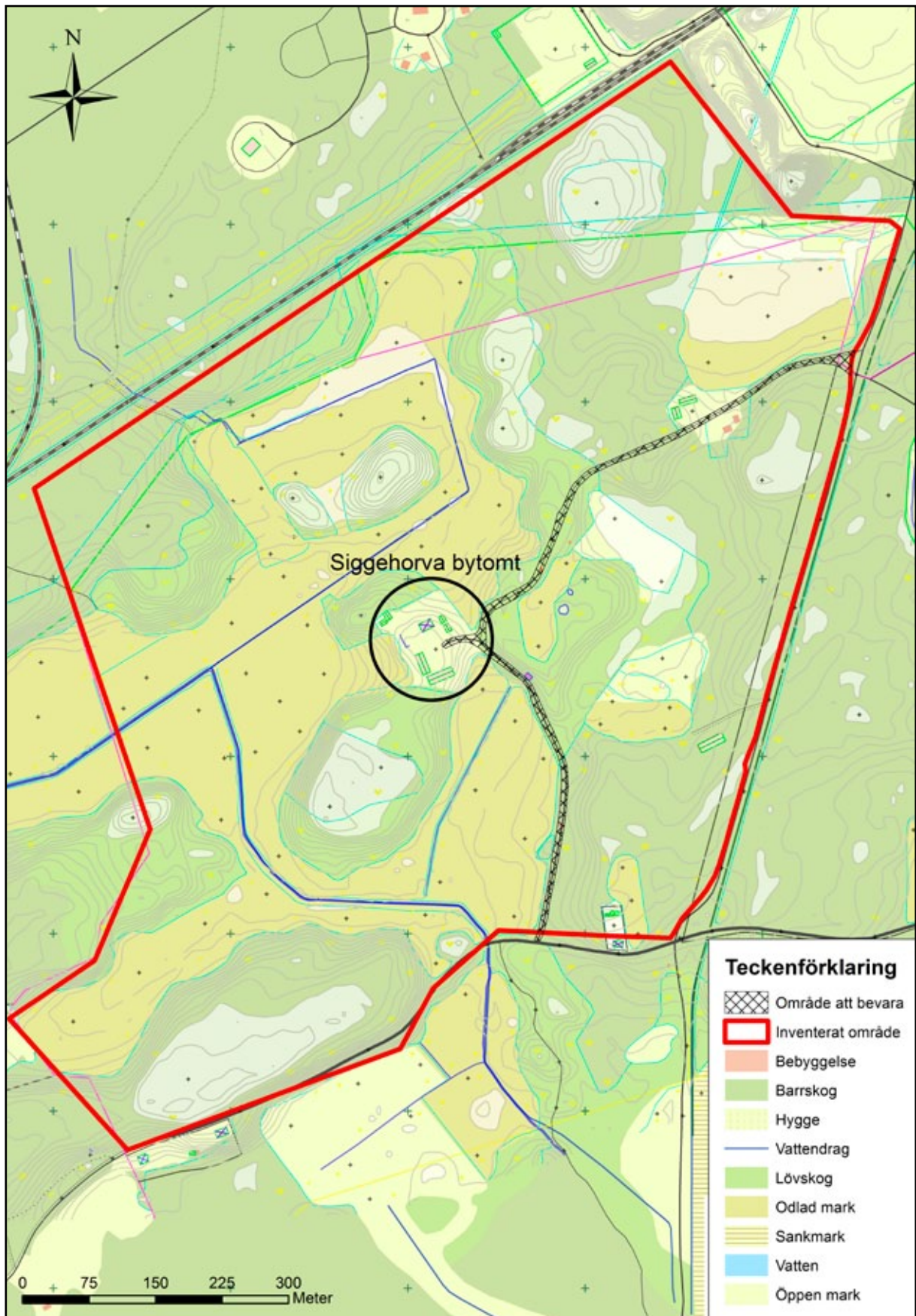

Fig. 42. Områden som bör bevaras.

Källförteckning

Litteratur

Brunius, J., Ferm. O. 1990. *Det medeltida Sverige 4. Småland. Handbörd, Stranda*. Riksantikvarieämbetet. Stockholm.

En bok om Mönsterås. Åke Domeij m.fl.(red.). Oskarshamn 1963.

Svenska gods och gårdar, del XXIII, Småland, Kalmar län (södra). Von Sydow, Björkman (red.). Uddevalla 1939.

Sveriges bebyggelse, svensk statistisk-topografisk uppslagsbok, landsbygden; Kalmar län, del II. Erixon (red.). 1957.

Mönsterås översiktsplan, del 2 Kusten- ställningstaganden och konsekvenser. Antagen av kommunfullmäktige 2006-06-26

Kartor

Kartor rörande Siggehorva från Lantmäterimynderheternas arkiv och Lantmäteristyrelsens arkiv, Lantmäterimynderhetens hemsida.

Bilaga I.

Digitala fotografier från den arkeologiska fältinventeringen

Fotolista digitala bilder

Landskap: Småland
Socken: Mönsterås
Fastighet: Södra cell

Kultuhistorisk utredning 2014

DU 237

Nr	Motiv	Från	Datum
1	Miljö. Skog.	S	2014-02-12
2	Miljöbild. Höjder i och omkring åkermark. NV om RAÄ328:1.	S	2014-02-12
3	Miljöbild. Höjder i och omkring åkermark. NV om RAÄ328:1.	SO	2014-02-12
4	Miljöbild. Höjder i och omkring åkermark. NV om RAÄ328:1.	V	2014-02-12
5	A590. Odlingsröse. Sentida?	S	2014-02-12
6	A611. Odlingsröse.	N	2014-02-12
7	A611+A629. Odlingsrösen.	SV	2014-02-12
8	A629. Odlingsröse	SO	2014-02-12
9	A629+A611. Odlingsrösen	NO	2014-02-12
10	A642+A656. Odlingsröse+stensträng	NNO	2014-02-12
11	A678. Odlingsröse	V	2014-02-12
12	A678+A708. Odlingsröse+stensträng	S	2014-02-12
13	A690. Odlingsröse	SO	2014-02-12
14	A708. Stensträng	SSO	2014-02-12
15	A722. Stensträng	NNV	2014-02-12
16	A722. Stensträng	NNV	2014-02-12
17	A742. Odlingsröse	N	2014-02-12
18	A742+A743. Odlingsrösen	NNV	2014-02-12
19	A743. Odlingsröse	N	2014-02-12
20	A744. Odlingsröse	N	2014-02-12
21	A745. Odlingsröse	S	2014-02-12
22	A746. Odlingsröse	SO	2014-02-12
23	A747. Odlingsrösen	SO	2014-02-12
24	A748. Odlingsröse	N	2014-02-12

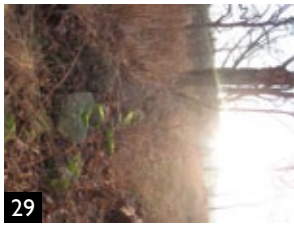
Sida 1 av 2

Nr	Motiv	Från	Datum
25	A749. Stenröjning. Stenvall.	SV	2014-02-12
26	A752. Odlingsröse	SV	2014-02-12
27	A752+Utsikt	SV	2014-02-12
28	A754. Odlingsröse	SV	2014-02-12
29	A759. Stensträng	O	2014-02-12
30	A758. Odlingsröse	SO	2014-02-13
31	A759. Odlingsröse+del av stensträng?	SO	2014-02-13
32	A759	NV	2014-02-13
33	A761. Odlingsröse	SV	2014-02-13
34	A762. Odlingsröse	SV	2014-02-13
35	A762. Odlingsröse 2.	SV	2014-02-13
36	A762. Odlingsröse 1+2	SV	2014-02-13
37	A763. Stensträng	S	2014-02-13
38	A763. Stensträng	S	2014-02-13
39	A764. Stenröjning	SV	2014-02-13
40	A764. Odlingsröse	V	2014-02-13
41	A765. Stenröjning längs gammal åkerkant.	V	2014-02-13
42	A765	SO	2014-02-13
43	A765	V	2014-02-13
44	A766. Odlingsröse	SO	2014-02-13
45	A767. Större stenröjning	S	2014-02-13
46	A767. Större stenröjning	SO	2014-02-13
47	A768. Odlingsröse	S	2014-02-13
48	A769. Odlingsröse	V	2014-02-13
49	A769+röjd mark	NV	2014-02-13
50	A769. Odlingsröse	NV	2014-02-13
51	A769. Odlingsröse 2+miljö	N	2014-02-13
52	A769. Odlingsröse 3	N	2014-02-13
53	A769. Miljö	S	2014-02-13
54	A770+mur i bakgrund	SO	2014-02-13
55	A770	SSO	2014-02-13
56	A771. odlingsröse	SO	2014-02-13
57	A772. Jaktskydd? Okänd datering	V	2014-02-13
58	Sen odling. Öst om gård.	NV	2014-02-13
59	Miljöbild. A750+A751	NO	2014-02-13

Adress
Box 104, S-391 21 Kalmar

Telefon
0480-45 13 00

Fax
0480-45 13 65

E-post
info@kalmarlansmuseum.se